

2. Jazykový koutek

Infinitiv ve funkci rozkazovacího způsobu

Kromě případů použití nezávislého infinitivu, o kterých se mluvilo v jazykovém koutku po druhé kapitole, mohou ruské infinitivní věty často přebírat funkci rozkazovacího způsobu. Vyjadřují v takových případech velmi kategorický, důrazný příkaz, který nepřipouští námitky, a jsou více expresivní než klasické rozkazovací věty.

Дышать глубже! *Dýchej zhluboka!*

Стоять! *Stůj!*

Молчать, когда говорят старшие! *Mlčte, když mluví dospělí!*

Podobné infinitivní věty se často používají na veřejných nápisech, cedulích atd. (nejčastěji záporné věty) z toho důvodu, že se jedná o neosobní konstrukce, např.:

Экспонаты руками не трогать! (v muzeu)

Животных не кормить! (v zoologické zahradě)

Соблюдать тишину! Идёт экзамен.

Níže uvedené věty převeďte do rozkazovacího způsobu.

1. Не спать на боевом посту.
2. В грязной обуви в магазин не входить.
3. Не отвлекать водителя разговорами во время движения.
4. Не разжигать костёр в лесу.
5. Не двигаться! Руки вверх!
6. Встать! Руки на ширине плеч.
7. Сейчас же прекратить разговоры.
8. Отвечать кратко и ясно.

3. Zapamatujte si!

Zapamatujte si ruské ustálené výrazy, které se objevily v šesté kapitole:

водить за нос – podvádět, mást, lhát, nesplnit slib

давать стрекача – prchat, velmi rychle utíkat

действовать на нервы – rozčilovat, otravovat někoho, lézt někomu na nervy

заставать врасплэх – přistihnout někoho v nestřeženém okamžiku, zaskočit, přivést do rozpaků

мáло не покажется комý – pohrůžka krutě, drsně potrestat někoho

на свою гóлову – sobě na škodu

наводить страх – nahánět strach, pouštět hrůzu

по моёй/твоёй/его́/... части – o někom, kdo se vyzná v určité oblasti, kdo je odborník na něco

Пропадí ты про́падом! – výraz hněvu, vzteku, rozhořčení atp.; zmiz, čert aby tě vzal

прощáться с жíзнью – připravovat se, čekat na smrt, umírat

руко́й подáть – velmi blízko, hned vedle, nadosah; co by kamenem dohodil

сёрдце из грудí вы́прыгнет – o silném bušení srdce; srdce div nevyskočilo z hrudi

то и дéло – pořád, neustále

4. To je zajímavé

Čas v ruštině

V běžném životě nejčastěji uvádíme čas následovně: buď počítáme minuty již uběhlé z nově započaté hodiny (do půl), tj. *пять минут второго, десять минут третьего, двадцать пять минут десятого* atd., anebo naopak od půl se minuty odečítají, tj. *без пяти (минут) восемь, без десяти (минут) шесть, без двадцати (минут) час*.

Slovo *четверть* (čtvrt) se přitom nepoužívá tak často jako v češtině, raději řekneme *пятнадцать минут второго, третьего, ... а без пятнадцати (минут) три, семь, двенадцать ...*